

[Business](#)

Economia neagră atacă pragul de 50 de miliarde de euro

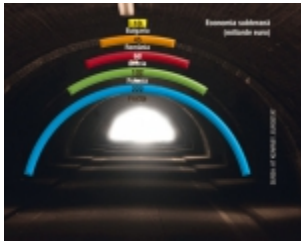
Autor: Răzvan Amariei
Publicat: 11 Iunie 2010

Indiferent de cine și cum o măsoară, economia subterană din România a crescut în ultima perioadă, mai ales de la debutul recesiunii. Unele estimări ajung la 45-50 de miliarde de euro.

O zi din viața unui român din clasa medie. Ora 8.00: se urcă în mașină și pleacă spre serviciu. Ora 8.20: scurtă oprire la vulcanizare, pentru reglat presiunea în roțile din față; 4 lei, fără bon fiscal. Ora 8.40: parchează mașina, apoi cumpără două pateuri și un suc de la patiseria din colț; 9 lei, fără bon fiscal. Ora 8.55: ajunge la birou. Ora 18.00: pleacă de la birou. Ora 18.30: se oprește la piață să cumpere cartofi, roșii, ceapă și banane; 28 de lei și, din nou, nu primește bon fiscal. Ora 18.50: cumpără un buchet de flori pentru soție; 20 lei, tot fără bon. Ora 19.00: ajunge acasă și îi dă liber femeii care vine, o dată pe săptămână, pentru curățenie; 75 de lei. Ora 20.30: iese împreună cu soția la o terasă, beau două beri și un suc; 20 lei, fără bon fiscal. În drum spre casă, hotărăsc că nu mai au chef să gătească și își cumpără câte o șaorma; 18 lei și, pentru prima și ultima dată în acea zi, primesc un bon. Numai că vânzătoarea nu este angajată cu carte de muncă.

Deși, la prima vedere, economia neagră, pare o noțiune abstractă, în realitate, fiecare dintre noi se lovește zilnic de ea, într-un fel sau altul. Potrivit datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, „economia neobservată“ a reprezentat 17-18% din PIB în perioada 2000-2002, a scăzut la circa 15% în 2003-2004, pentru ca din 2005 să înceapă să crească, ajungând la aproape 20% în 2009. Conform unui raport al Ministerului de Finanțe, în perioada 2008-2009, o mare parte din economia nefiscalizată era reprezentată de munca la negru (aproape 6% din PIB), în timp ce evaziunea la plata TVA însemna alte 4-5% din PIB.

Ce și cât se poate recupera

Rezultatele unui studiu realizat, pe baza unei metodologii mai complexe, de AT Kearney în colaborare cu Friederich Schneider, profesor de economie la Universitatea din Linz, arată că proporția economiei subterane în PIB-ul României era de 35% la nivelul anului 2005, cu mult peste valoarea luată în calcul de autorități. Și, în mod cert, ponderea a mai crescut cu câteva procente ca urmare a crizei, ajungând, în 2010, în marja a 45-50 de miliarde de euro. „Atunci când economia globală trece printr-o recesiune, tot mai mulți oameni vor fi tentați să activeze în afara cadrului legal. De aceea, este important să înțelegem fenomenul, astfel încât statele să ia deciziile necesare recuperării veniturilor pierdute și protejării lucrătorilor“, explică Schneider.

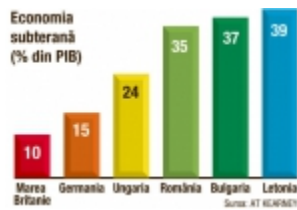
Sunt politicieni care susțin că bugetul de stat ar putea câștiga sume imense, chiar zeci de miliarde de euro, dacă economia informală ar fi adusă la suprafață. „Singura măsură anticriză viabilă este o strategie bine pusă la punct care poate să scoată din economia subterană peste 40 de miliarde de euro“, susținea recent, într-o emisiune TV, senatorul Dan Voiculescu.

În realitate, nu e chiar atât de simplu. „Este o viziune greșită. În primul rând, oricare ar fi valoarea totală a economiei subterane pe care o luăm în calcul, prin intrarea ei în legalitate, statul ar încasa, probabil, din taxe și impozite, doar vreo 30% din sumă“, explică un membru al conducerii Autorității Naționale pentru Administrare Fiscală (ANAF). Adică, în jur de 14-15 miliarde de euro, din cele 45-50 de miliarde prezumate. Însă, arată reprezentantul Fiscului, este practic imposibil ca veniturile din fiscalizarea activităților economice informale să se apropie măcar de această sumă.

Atitudinea contribuabililor este decisivă

Explicația este simplă: „O parte din economia subterană este reprezentată de criminalitate (trafic de droguri, prostituție, fraude etc.), iar pe aceasta nu poți să o taxezi, ci doar să încerci să o elimini. Apoi, în nicio țară, indiferent de regimul politic, economia informală nu a fost eradicată. Exista și înainte de 1989, există și azi. Ceea ce putem face este să încercăm să-i reducem dimensiunile“, subliniază oficialul ANAF.

Și alți experți se arată sceptici în privința șanselor de combatere a economiei negre. „Fenomenul va exista în continuare. Ba, ținând cont de situația economică, sunt mari șanse să se extindă. Criza determină oamenii să se lase tentați de evaziunea fiscală, iar companiile, să folosească munca la negru“, afirmă managerul băncii de investiții BAC Investments, Matei Păun. Cu alte cuvinte, chiar dacă statul va lua măsuri dure, atâta timp cât toleranța publicului față de activitățile economice informale va rămâne la un nivel ridicat, România se va menține pe unul dintre primele locuri în Europa la acest capitol.

În lumea bună a evazioniștilor

Țara noastră, vecinii de la sudul Dunării și balticii înregistrează cele mai mari proporții ale economiei informale din întreaga UE.

2.000 de miliarde de euro este valoarea estimată a economiei subterane din Uniunea Europeană. România contribuie cu circa 2,5% din această sumă